

Anmälan till kommunfullmäktige

Uppföljning av kommunfullmäktiges beslut §76/2014

Kommunfullmäktige beslutade i § 76/2014 i ärende rörande mål, budget 2015, flerårsplan 2016-2018 att ett antal tilläggsyrkanden skulle beredas i kommunstyrelsen. Tilläggsyrkandena och yttrande över dessa lämnas nedan.

- Att kommunen ska ta fram en plan för att bli klimatneutral till år 2020
För att kommunen ska arbeta med en plan behövs först identifieras vad Östhammars kommun lägger in i begreppet klimatneutral. Klimatneutral till år 2020 är orealistiskt men kanske till 2030. För att nå dit krävs att en stor summa pengar öronmärks för det arbetet och att kommunen verkligen har målet som en högprioriterad fråga i alla sammanhang. Att försöka uppskatta vad det kostar att nå dit i ett högre tempo än vad normal teknikutveckling/utbytestakt kostar är mycket svårt.
- Att en utredning ska göras angående möjligheten för kommunen att köpa in sig i vindkraft
En mindre utredning kring andels ägd vindkraft har gjorts till dåvarande tekniska nämnden år 2013. Utredningen bifogas i bilaga 1. Ska en större utredning genomföras måste direktiv om inriktning tas och en konsult upphandlas för fortsatt arbete.

Det är möjligt att kommunen skulle kunna köpa in sig i vindkraftanläggningar. Kommunen har istället valt att köpa Bra Miljöval- el till hela organisationen vilket bedöms göra större miljönytta. El från sol, vind och vatten samt el från biobränsleldade kraftvärmeverk.

- Att målvärdena för minskning av koldioxidutsläpp från tjänsteresor med bil respektive andelen förnybart bränsle i kommunen tjänstebilar ska vara 50 %.
50 % minskning CO2, 50 % förnybart. Ja, dessa mål är mer realistiskt än klimatneutral kommun till 2020. Ska kommunen kunna närma sig målet med bara tre år bort måste alla framtida inköp av fordon framgent vara av typen som går på förnybart bränsle och elfordon. De fordon vi köper idag (start början på 2016 troligen) kommer att vara i drift till 2019. Detta behöver sättas i relation till att målåret är 2018 och att vi idag har ca: 15 % förnybart i bränslemixen. Målet är ändå inte troligt

att vi kan nå, då kommunen inte haft kontroll över inköpen av fordon. De fordon som köpts in bidrar till att minska andelen förnybart istället för att öka densamma samt ökar våra koldioxidutsläpp. Detta kommer att fortgå under fordonens levnadstid i vår fordonsflotta. Vi har inte heller kontroll över optimering av körsträckor eller hur aktivt personalen nyttjar kollektivtrafik. En ny organisation för kommunens inköp och uppföljning av tjänstebilar kan fr o m 2016 börja verka för att målen ska uppnås så fort som möjligt.

- Att kommunen ska bygga laddstolpar för elbilar och elcyklar
*En kravspecifikation, för vad en förstudie kring laddinfrastruktur bör innehålla formulerades hösten 2014. Vidare arbete bedrivs av tillväxkontoret.
Laddstolpar för elcykel finns i Östhammar bakom Rådhusorget och i Öregrund vid Turistbyrån/hamnkontoret.
Två stycken laddstolpar för elbilar finns i Östhammar på parkeringen Bilstagärdet (ej snabbladning).*
- Att Östhammars kommun i olika beslutande organ där kommunen är representerad (främst Regionförbundet) ska arbeta för att cykelvägar byggs även mellan våra tätorter
Kommunen arbetar för att cykelvägar ska byggas. Medlen fördelas där de anses göra störst nytta med hänsyn tagen till en mängd kriterier och då hamnar objekten i vår kommun ganska långt ner.
- Att andelen ekologiska livsmedel ska ha ett målvärde på 50 % till år 2018
Ett så högt värde som 50% är svårt att uppnå med hänsyn till tillgången på ekologiska produkter och pris. Ett mer realistiskt målvärde för 2018 är 30%. En hög andel ekologiska livsmedel kan också stå i konflikt med önskan om att använda mer lokalproducerade livsmedel. Alla lokalproducerade livsmedel är inte ekologiska.
- Att en plan tas fram för miljöförbättrade åtgärder i första hand för Dannemorasjöns vattenområde
Yttrande över denna punkt redovisas i bilaga 2, svar på motion daterad 2015-05-11 och i skrivelse daterad 2015-01-22.

Det finns ett antal utredningar för Dannemorasjöns vattenområde, men inte någon plan som tar ett helhetsgrepp. Arbetet skulle bli omfattande, då många aktörer är inblandade och målbilden är olika för dessa. Det innebär att resurser behöver avsättas särskilt om sådan plan ska tas fram.

Östhammars kommun gick år 2014 med i MER - Mälaren en sjö för miljoner. Genom detta medlemskap, samt med stöd av Fyrisåns vattenförbund, finns idag större möjligheter att söka t.ex. EU-medel för en plan och/eller konkreta åtgärder för Dannemorasjön. Dock skulle ändå krävas kommunal medfinansiering för arbetet.

Det finns också en koppling till regleringen uppströms i vattensystemet, där kommunen har ett delansvar och där det kan finnas behov av förnyad teknik eller andra åtgärder.

- Att kommunen ska genomföra en utredning om möjligheten att återinföra bokbussen som en kostnads effektiv service åt landsbygdens befolkning
*En bokbuss beräknas vara en kostnad på ca 2,5mij kr per år.
Hur man ur ett verksamhets perspektiv ska jobba för distribution av medier, d v s den utredning som efterfrågas, finns med som prioriterad insats i kommande biblioteksplan.*
- Att det i texten under kvantitet och kvalitet tillförs, ”miljöstyrningsrådets baskrav med regelbunden kontroll”
Av kommunens upphandlingspolicy framgår det att kommunens upphandlingar ska vara ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar. I de fall miljökrav eller socialkrav är berättigade med hänsyn till föremålet i upphandlingen ska sådana krav ställas så långt gällande regler medger. Vid miljöanpassad upphandling ska kommunen använda miljöstyrningsrådets web-verktyg för ekologisk hållbar upphandling (nu Upphandlingsmyndigheten). Miljökrav ska ställas minst i enlighet med miljöstyrningsrådets dokument.
- Att alla investeringar över 2 miljoner kronor specificeras och tas under demokratins behandling i form av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
*Enligt gällande delegationsordningar ska samtliga fastighetsförvärv överstigande 1 miljon kronor beslutas i kommunfullmäktige.
Ärendena bereds alltid i kommunstyrelsen innan beslut i kommunfullmäktige.*
- Att visionspotten antingen specificeras vad den ska innefatta alternativt att den utgör kommande långtidsbudget.

Tekniska förvaltning

Datum
2013-08-08Dnr
2012TN020Sid
1 (2)

Andels ägd vindkraft

Tekniska kontoret har fått i uppdrag att göra en mindre utredning kring andelsägd vindkraft.

Många kommuner har investerat i egen vindkraftsproduktion direkt eller genom bolag. En utredning från hösten 2012 visade att minst 50 kommuner hade investerat i vindkraft och ytterligare minst 60 planerade att göra detta. Motiven för investering i egenproducerad vindkrafts el är huvudsakligen miljöskäl eller ekonomiska skäl.

Det finns olika åsikter om ett kommunalt ägande av andelar i vindkraft ger verkliga miljövinster och har ett PR-värde eller om samma miljövinster kan uppnås på annat sätt. Som miljöskäl framförs ofta bl.a. att investeringen är viktig för att öka andelen koldioxidfri energi. Detta förutsättning att den egenproducerade elen ersätter tidigare köpt fossil elkraft. Andra skäl som framförs är att kommunen ska vara drivande och det goda exemplet på satsning av förnybar energi. Om detta också innebär att kommunen ska äga vindkraft eller om detta kan uppnås på annat sätt finns olika uppfattningar om.

All el som Östhammars kommun köper in är i dagsläget märkt med Naturskyddsföreningens miljömärkning "Bra miljöval" till en kostnad på 0,55 öre/kwh eller ca 116 000 kr extra per år. (90% vatten 10% vind)

I april i år utkom en rapport *Kommunal vindkraft – En ekonomisk analys av kommunala vindkraftsinvesteringar (Erik Lakomaa) Timbro*. Rapporten går att ladda ner gratis från nätet. I rapporten framkommer bl.a. att en investering i vindkraft under vissa omständigheter kan vara ekonomisk lönsam men kan också innebära stora risker. Förväntningarna på elprisets utveckling har mycket stor betydelse för om investeringen är lönsam eller inte. Vid ett högre elpris framöver så ökar lönsamheten för en investering i vindkraft. Valet av beräkningsmodell kan också ha mycket stor betydelse för om en investering är lönsam eller inte. En investering kan vara lönsam med en kalkylmodell med en viss räntesats och en förlustaffär med en annan beräkningsmodell. Enligt rapporten är ingen investering lönsam om det inte funnits subventioner i form av elcertifikat och energiskattebefrielser.

Svar på motion från Kerstin Dreborg (MP) 2014.12.09 angående vattenmiljö i Dannemorasjöns vattenområde och Christer Bohlin (FP) 2015.03.12 gällande Klarvattendammen

Dreborg och Bohlin lyfter i sina respektive motioner viktiga frågor, gällande vattensystemet i Dannemora – Österbybruk. Som synes i de tre bifogade yttrandena, är frågeställningarna mycket komplexa. Komplexiteten består av :

- Legala aspekter: gällande vattendomar vilket tvingar ansvariga att hålla lagstadgade vattennivåer.
- Vilka aktörer kan/bör ta sig rätten att agera i andras intresse i dessa frågor? Vad är den juridiska statusen för Vattenrådet?
- Äganderättsfrågor: Vilka mark och vattenägare berörs av olika åtgärder?
- Nyttjade frågor: Vilken är den pågående och framtida markanvändningen?
- Biologisk mångfald: Vilka biologiska värden finns och kan komma att finnas i framtiden?
- Finansieringsfrågor: Vem eller vilka ska/kan finansiera eventuella förändringar i vattenregimen i området?

Det är viktigt att klargöra att Östhammars kommun i dagsläget inte kan åta sig att driva de av motionärerna önskade projekten. Det ansvar som åläggs kommunen av beslutade vattendomar, ska naturligtvis skötas enligt dessa. Däremot kommer Östhammars kommun att understödja initiativ som tas av enskilda, föreningar och/eller vattenrådet samt organisationer som Upplandsstiftelsen och Fyrisåns vattenförbund. Stödet kan bestå av hjälp med att söka medel, förmedla kontakter, bistå med viss sakkunskap och liknande i enlighet med skrivelsen från Strategienheten. Det ligger för närvarande inte inom det kommunala åtagandet att driva projekt i enlighet med motionärernas önskemål. Till detta kommer ett stort mått av osäkerhet omkring vad Vattendirektivet kommer att medföra för de olika intressenterna i vattensystemet. Gällande Klardammen finns i dagsläget dessutom betydande oklarheter när det gäller Dannemora Minerals konkurs och framtida ansvar och åtaganden.

Östhammar 2015.05.11

Margareta Widén-Berggren (S)

Jacob Spangenberg (C)

Kommunalråd

Kommunalråd

Åtgärder för att förbättra vattenmiljön i Dannemorasjöns vattenområde

Dannemorasjöns vattenområde består av 5 sjöar, 9 dammar samt 6 större åar, diken och kanaler. Det är ett sinnrikt system av flöden och fördämningar som ursprungligen byggdes för att möjliggöra gruvdrift och smide i Dannemora och Österbybruk. Trots det flacka landskapet lyckades man skapa den nödvändiga kraften. Hela vattensystemet är en enastående kultur- och industrihistorisk kvarleva från tiden med järn- och gruvhantering. Idag är det dock få som känner till hur Dannemorasjöns vattenområde fungerar. Det finns vattendomar från olika tidpunkter, men även här är kunskapen begränsad. Vidare har ansvaret för regleringen av vattensystemet genom årens lopp vandrat från säljare till köpare vid överlåtelse av gruvområdet.

Främst Dannemorasjön dras också med stora problem vad gäller flöden och vattennivåer. Ibland är vattenståndet för högt, med översvämningar och mygginvasion som följd. Ibland är nivåerna för låga, vilket ökar igenväxningen, framförallt av vass, säv och näckrosor. Miljöföreningen Fyris Östra Källor arbetar ideellt med miljöförbättrande åtgärder, främst vassröjning, och har fått bidrag från Föreningslyftet bl.a. för upprustning av sin vassröjningsbåt. Dessvärre var vattenståndet i Dannemorasjön så lågt i somras att föreningen inte kunde köra vassbåten alls.

Igenväxning av sjöar har förstärkt estetiska effekter. Det är helt enkelt vackrare med öppna vattenspeglar än med vassruggar. Det är viktigt i en kommun som Östhammar, som rankas högt som friluftskommun. Än viktigare är att igenväxningen leder till syrebrist, då dött växtmaterial bryts ned. I kombination med låga vattennivåer och dåliga flöden kan följderna bli katastrofala. För Dannemorasjöns del blev detta tydligt våren 2013 då stora mängder fisk dog, framförallt vid Daläns mynning. Det påverkar också andra djur och fåglar som lever i och vid vattnet, som utter och havsörn.

En enkel men effektiv åtgärd vore att fullfölja kommunens intentioner från 1989 att bygga en fördämning vid Dannemorasjöns södra utlopp för att lättare kunna reglera åtminstone Dannemorasjöns vattennivåer.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag

- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att utreda vilka vattendomar som gäller i Dannemorasjöns vattenområde
- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att utreda hur ansvaret för regleringen fördelas mellan kommunen, större markägare och aktuellt gruvdriftsföretag.
- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att upprätta en plan för att säkerställa jämna flöden inom Dannemorasjöns vattenområde
- att bygg- och miljönämnden får i uppdrag att anordna en fördämning i Dannemorasjöns södra utlopp.

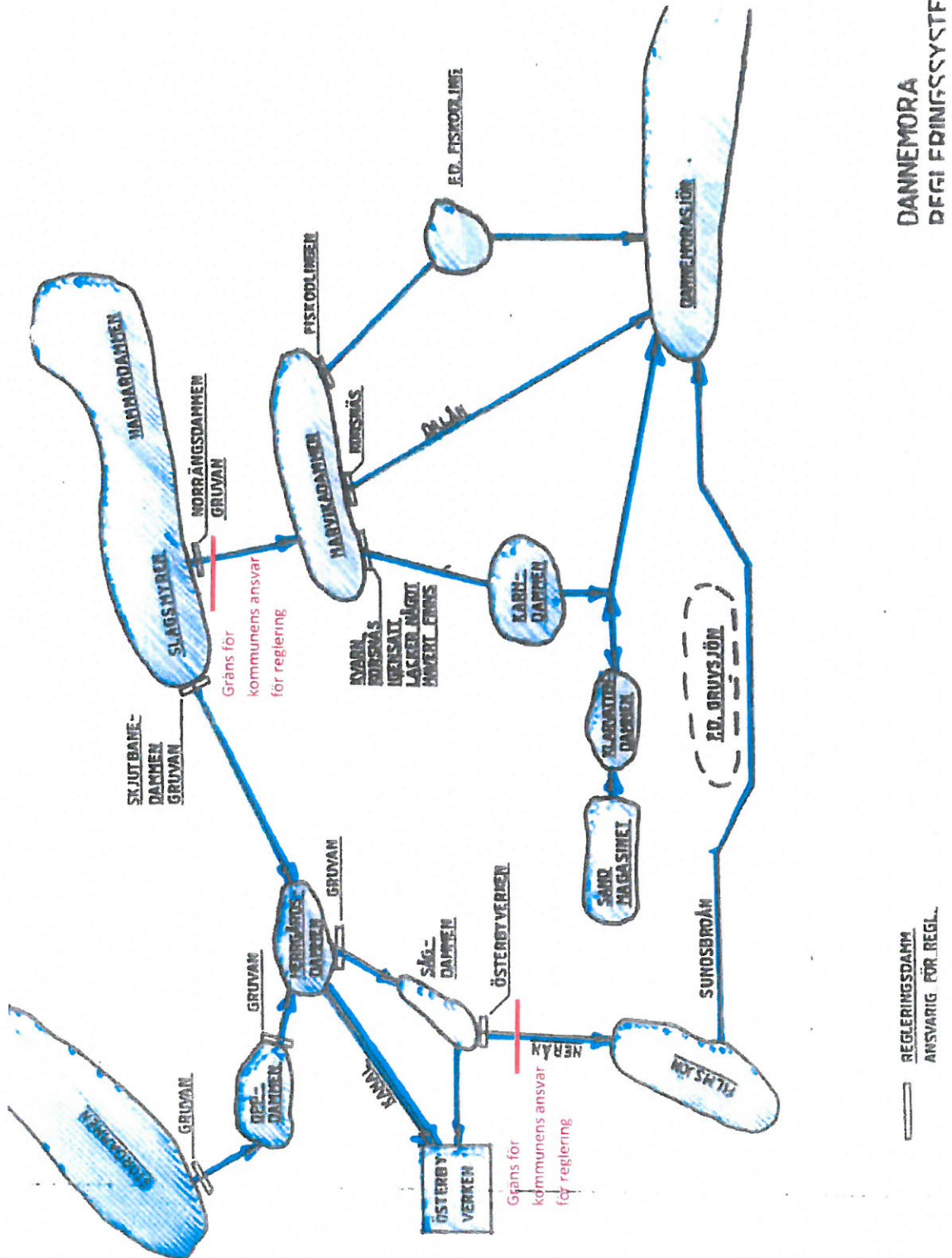
Österbybruk den 9 december 2014

Kerstin Dreborg (MP)

BILAGA

Översikt över vattensystemets reglering

DANNEMORA
DEGI FRINGSSYSTEM